

Міністерство юстиції України

Білоцерківський центр підвищення кваліфікації персоналу
Державної кримінально-виконавчої служби України

Тема 4. Установи ООН, що опікуються питаннями прав людини

Біла Церква, 2018

© Романюк О.В., 2018

Мета заняття:

- довести до відома слухачів навчальну інформацію про система установ ООН, що опікуються питаннями захисту прав людини;
- роз'яснити слухачам порядок роботи міжнародних установ, що опікуються питаннями захисту прав людини;
- виховати у слухачів активну громадянську позицію щодо поваги до прав і свобод людини і громадянина, а також поводження із засудженими під час виконання службових обов'язків.

Навчальні питання:

1. Рада ООН з прав людини.
2. Комітет ООН проти катувань.
3. Комітет з прав дитини.
4. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок.
5. Комітет з прав інвалідів.

1. Рада ООН з прав людини.

10 грудня 1946 року за рішенням Генеральної Асамблеї ООН від 16 листопада 1946 року на основі ст. 68 Статуту ООН була створена **Комісія ООН з прав людини**. На неї було покладено функції з надання допомоги Економічній і Соціальній Раді ООН (ЕКОСОП) при виконанні нею завдань із захисту прав людини.

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Рада ООН з прав людини була створена відповідно до Резолюції 60/251 ГА ООН **15 березня 2006 року** на основі Комісії ООН з прав людини.

На сьогоднішній день Рада формується на основі регіонального представництва країн-членів ООН і складається з 47 держав-членів, інші держави перебувають у статусі спостерігачів. Члени Ради обираються за принципом справедливого географічного розподілу.

Рада ООН з прав людини здійснює:

- ✓ загальні дослідження;
- ✓ готує рекомендації та проекти міжнародно-правових актів у сфері захисту прав людини;
- ✓ заслуховує доповіді спеціально створених нею допоміжних органів.

Найбільш важливим повноваженням Ради є здатність використовувати спеціальні процедури ООН і універсальний періодичний огляд:

- ✓ спеціальні доповідачі можуть контролювати зловживання в галузі прав людини і консультувати з конкретних проблематичних напрямків для підготовки звітів за тематичними областям;
- ✓ універсальний періодичний огляд дозволяє оцінити обставини факту порушення прав людини з метою запобігання аналогічним випадкам в усіх державах-членах.

Очолює Раду **Верховний Комісар Організації Об'єднаних Націй з прав людини**. Посаду Верховного Комісара ООН з прав людини було утворено у грудні 1993 року рішенням Генеральної Асамблеї ООН. Верховний комісар є **головною посадовою особою ООН у галузі прав людини, покликаної забезпечити правозахисну діяльність в усьому світі.**

З 1 вересня 2014 року обов'язки Верховного комісара виконує йорданський дипломат, **принц Зейд Раад Зейд аль-Хусейн**. Зейд Раад Зейд аль-Хусейн зіграв вирішальну роль у становленні Міжнародного кримінального суду в Гаазі.

Верховний Комісар ООН з прав людини очолює **Управління Верховного комісара ООН з прав людини** – це орган ООН, уповноважений захищати права людини в усьому світі.

Робота УВКПЛ проводиться по трьох головних напрямках:

- ✓ нормотворча діяльність;
- ✓ моніторинг;
- ✓ забезпечення прав людини.

Управління проводить окремі дослідження, надає консультативні та технічні послуги, поширює інформацію та видає публікації.

УВКПЛ розташоване у Женеві, має вісім регіональних та десять представництв в окремих країнах.

2. Комітет ООН проти катувань.

Розробляючи **Конвенцію проти катувань**, ООН не обмежилася лише тим, що в письмовій формі виклала в ряді статей комплекс принципів і рекомендацій, здійснення і дотримання яких нічим і ніким би не гарантувалося.

Поруч з цим, ООН створила **Комітет проти катувань** – контролюючий орган, головним завданням якого є забезпечення дотримання і застосування Конвенції.

Комітет вперше зібрався в квітні 1988 року в Женеві.

Комітет проти катувань є органом 10 незалежних експертів, на яких покладається функція контролю за дотриманням багатостороннього документу щодо захисту від катувань та інших нелюдських видів ставлення.

Основний обов'язок Підкомітету – **відвідування місць позбавлення волі** у державах-учасницях Протоколу та подання за підсумками цих візитів рекомендацій щодо захисту осіб позбавлених волі від катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведження і покарання.

Підкомітет **направляє свої рекомендації та зауваження** в конфіденційному порядку державі-учасниці і при необхідності національному механізму із запобігання катуванням (превентивного механізму).

Крім того, Підкомітет **консультує національні превентивні механізми** і надає державам сприяння у їх створенні.

3. Комітет з прав дитини.

20 листопада 1989 року було одноголосно прийнято Конвенцію про права дитини.

Відповідно до **ст. 44**, усі країни, що ратифікували Конвенцію повинні періодично – раз на чотири роки – звітувати про прогрес у впровадженні цього міжнародного правозахисного інструменту, а також про виклики, які унеможливають повне забезпечення захисту прав дитини.

Державні доповіді подаються спеціально для цього утвореному **в 1991 році** органу – **Комітету ООН з прав ДИТИНИ.**

4. Комітет з ліквідації дискримінації жінок.

Ще в 1946 році Економічною і Соціальною Радою була заснована Комісія зі становища жінок.

У 1972 році Генеральний секретар ООН просив Комісію вислухати думки держав, членів ООН щодо можливого договору про права жінок.

У 1974 році Комісія зі становища жінок приступила до розробки Конвенції про ліквідацію дискримінації щодо жінок.

Конвенція про ліквідацію дискримінації щодо жінок була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в 1979 році.

У 1981 році, після того як були отримані перші 20 ратифікаційних грамот, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок вступила в силу і був заснований **Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок.**

У Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок викладаються узгоджені на міжнародному рівні принципи про права жінок, які застосовні до всіх жінок у всіх областях. **Основоположною правовою нормою Конвенції є заборона всіх форм дискримінації щодо жінок.**

Завданням Комітету є спостереження за здійсненням положень Конвенції державами-учасниками.

10 грудня 1999 року для підписання був відкритий **Факультативний протокол до Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.** Тим самим була запропонована процедура для розгляду Комітетом з ліквідації дискримінації щодо жінок індивідуальних чи міждержавних скарг.

5. Комітет з прав інвалідів.

Комітет з прав інвалідів (далі – Комітет) був заснований у відповідності зі **ст. 34 Конвенції** про права інвалідів. Він почав функціонувати **у 2009 році**.

Згідно з Конвенцією, юрисдикція Комітету поширюється не тільки на держави, але і на їх інтеграційні об'єднання.

Комітет є органом, де незалежним експертам доручений контроль за виконанням державами положень Конвенції. Члени Комітету повинні володіти високими моральними якостями і визнаною компетентністю та досвідом роботи у галузі, що охоплюється Конвенцією. Спочатку Комітет включав 12 незалежних експертів, але згодом їх кількість зросла до 18 членів після того, як ще 60 країн ратифікували або приєднались до Конвенції.

Комітет виконує функції розгляду періодичних доповідей держав про заходи, прийняті ними для здійснення Конвенції. Крім того, Комітет має повноваження для розгляду індивідуальних повідомлень і проведення розслідування відносно тих держав, які ратифікували Факультативний протокол.

Відповідно до **Факультативного протоколу до Конвенції**, Комітет вповноважений приймати і розглядати повідомлення **окремих осіб або груп осіб**.

Факультативний протокол також передбачає процедуру **конфіденційного розслідування**.

Якщо Комітет **отримує достовірні відомості**, що вказують на серйозні або систематичні порушення державою-учасником прав, закріплених у Конвенції, він пропонує цій державі **надати зауваження з даного питання**.

За результатами вивчення цих зауважень та іншої наявної достовірної інформації Комітет може доручити одному або кільком своїм членам **провести розслідування** і терміново представити доповідь. За згодою держави-учасника **розслідування може включати відвідання її території**.

Дякую за увагу!

Повна поштова адреса:

09100, вул. Івана Кожедуба, 333, м. Біла Церква, Київська область, Україна

Телефони:

- приймальня (04563) 7-64-43

- чергова частина (04563) 7-73-05

Факс: (04563) 7-64-43

E-mail: bc@kvs.gov.ua

Інтернет-адреса: <http://i-rc.org.ua>